

_____:ne

_____:fe הכיתה

אזורים הרריים גבוהים

נלמד מן האטלס

1. קיימים בעולם אזורים הרריים הגבוהים מ-4,000 מ'. בדרך כלל קשה להתיישב באזורים אלה. במשימה זו תעסקו במחקר גאוגרפי - תפרוסת של גורמים גאוגרפיים ומציאת קשרים אפשריים ביניהם.
- א. בדקו במפות הפיזיות של היבשות ושל העולם היכן מצויים אזורים הרריים שגובהם עולה על 4,000 מ'. סמנו לפחות חמישה אזורים כאלה על גבי המפה המצורפת. (סמנו רכסי הרים ולא הרים בודדים).
- ב. כתבו לפחות חמישה שמות של הרכסים הגבוהים את כיוונם, ואת מקומם.
- לדוגמה: הרי הסלעים (הרוקי'ס) הם רכס הנמשך מצפון לדרום במערב יבשת אמריקה הצפונית.

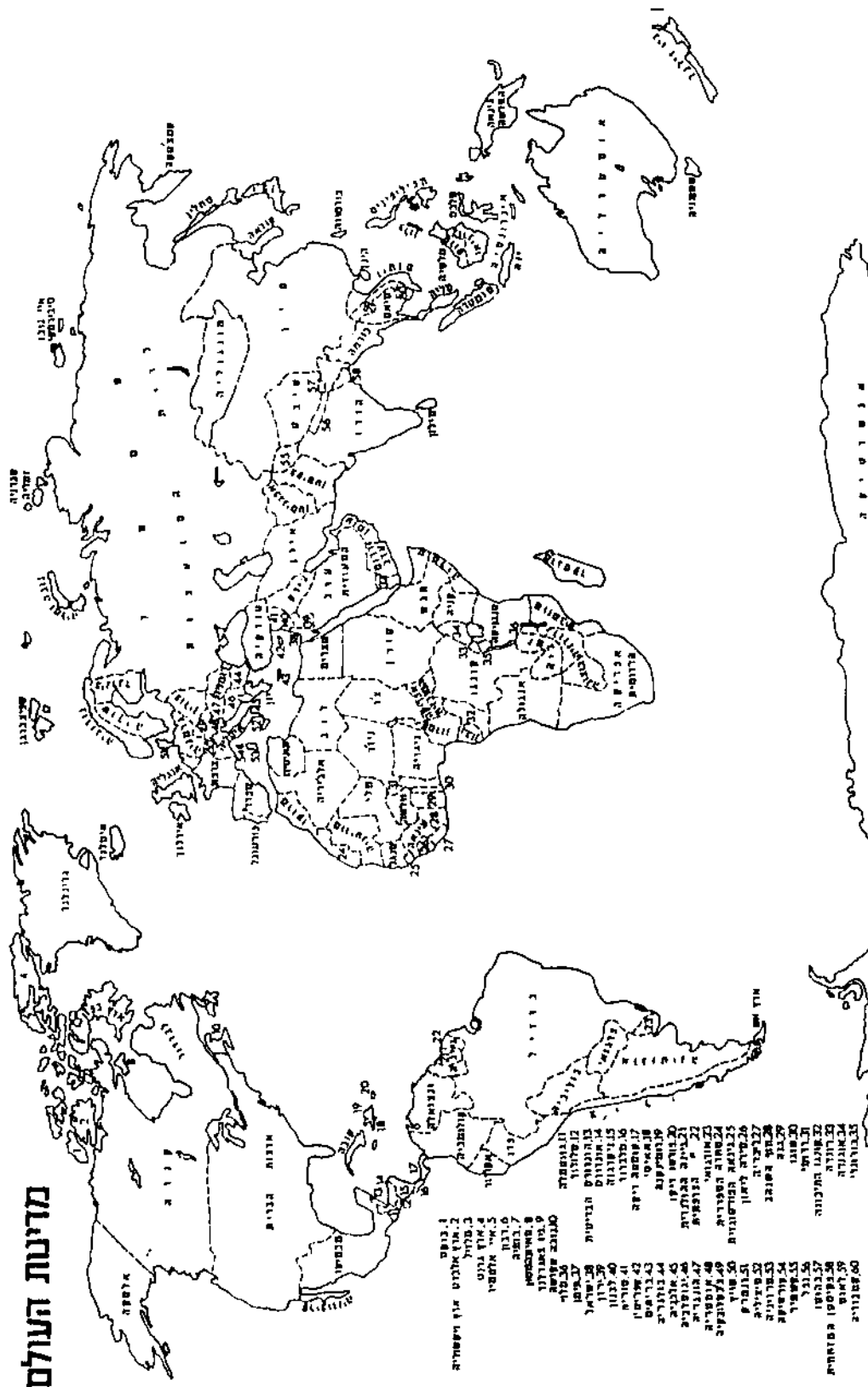
01_

02_

גאוגרפיה

01/01

מתוך: "ערכת למידה - כדור הארץ", מחלקת החינוך, הקיבוץ הארצי, 1987.

גאוגרפיה

01/01

ג. כתבו משפט שבו תתארו את התפרוסת של הרכסים הגבוהים בעולם.

03__

ד. התבוננו במפה גאולוגית של העולם ומצאו היכן מרוכזים הרי הגעש בעולם. סמנו את ריכוזי הרי הגעש על גבי המפה שלכם.

ה. האם גיליתם קשר בין תפרוסת ההרים הגבוהים לבין תפרוסת הרי הגעש? אם כן - מהו?

04__

05__

1. התבוננו במפת צפיפות האוכלוסין בעולם. בדקו את צפיפות האוכלוסין באזורים ההרריים הגבוהים. האם יש קשר בין אזורים אלו לבין רמת צפיפות האוכלוסין? אם כן - מהו?

2. למרות התנאים הקשים יש אזורים מיושבים גם באזורים ההרריים הגבוהים. בדקו במפות כלכלה וצמחייה של היבשות (אמריקה הצפונית, אמריקה הדרומית, אסיה, אפריקה, אירופה ואוסטרליה): אילו גורמי משיכה קיימים באזורים הגבוהים, המושכים אליהם התיישבות למרות הגובה ולמרות נוכחותם של הרי געש? רשמו לפחות 3 גורמים.

06__

07__

גאוגרפיה

01701

3. בחרו אזור הררי גבוה שיש בו התיישבות, והניחו: מהם

הדברים המושכים אנשים להתיישב באזור זה?

האזור שבחרתי הוא: _____

הסיבות האפשריות להתיישבות באזור: _____

מאפיין גאוגרפי חשוב באזור זה הוא הנוכחות של הרכיבים הבאים: _____

01/01

אזורים הרריים גבוהים

תוכן המשימה

משימה זו עוסקת כ"מחקר" גאוגרפי זוטא בעזרת האטלס, בנושא תפרוסת אזורים הרריים גבוהים בעולם והקשרים בין אזורים אלו לבין אזורים של הרי געש ואזורים בעלי צפיפות אוכלוסין נמוכה יחסית. התלמידים מתבקשים לגלות גורמי משיכה להתיישבות באזורים הרריים גבוהים למרות הקשיים. המשימה מזמינה את התלמידים לעיון במפות שונות באטלס, לסימון רכסים על פי מפת העולם, ולמציאת קשרים בין גורמים פיזיים ואנושיים בהיבט רחב על מפת העולם. המטלה מאפשרת תרגול מיומנויות התמצאות במפה ובאטלס.

מס' השאלה דרישה קוגניטיבית

- א.1. זיהוי רכסים הרריים גבוהים מעל 4,000 מ' במפת העולם באטלס. סימון רכסים אלו על מפת העולם המסורטטת במטלה.
- ב.1. עריכת רשימה של הרכסים הגבוהים, שמם, מקומם וכיוונם.
- ג.1. זיהוי התפרוסת של הרכסים הגבוהים בעולם.
- ד.1. זיהוי תפרוסת הרי הגעש בעולם בעזרת מפת עולם גאולוגית באטלס וסימון במפת העולם כמשימה.
- ה.1. גילוי הקשרים בין תפרוסת הרי הגעש ותפרוסת הרכסים הגבוהים.
- ו.1. זיהוי הקשרים בין תפרוסת הרכסים הגבוהים לבין חלק מן האזורים בעלי צפיפות אוכלוסין נמוכה. הפקת מידע והשוואה של מספר מפות באטלס.
2. מציאת גורמי משיכה להתיישבות באזורים הרריים גבוהים על ידי הפקת מידע ממפות כלכלה וצמחייה של היבשות השונות באטלס.
3. בחירת אזור הררי מיושב אחד וזיהוי הסיבות האפשריות להתיישבות באזור זה בעזרת מגוון מפות באטלס.

01/01

תיאור הפעילות

בחלק הראשון של המשימה התלמידים מתבקשים לזהות באטלס את האזורים הרריים הגבוהים ולסמן אזורים אלו במפה, וכך לגלות קשרים בין אזורים הרריים גבוהים לבין אזורים של הרי געש.

בחלקה השני המטלה עוסקת באפשרויות התיישבות באזורים הרריים גבוהים למרות הקשיים.

התלמידים מתבקשים להפיק ממגוון מפות באטלס מידע על גורמי משיכה אפשריים להתיישבות באזורים הרריים גבוהים בכלל, ובאזור ספציפי שבחרו.

המשימה מאפשרת תרגול שליטה ברמה גבוהה באטלס.

ממצאים וקשיים

מרבית השאלות דורשות שליטה בינונית-גבוהה במיומנויות של הפקת מידע מתוך האטלס. כשאלה 3 התקשו תלמידים, בזיהוי דגם מסוים של פיזור רכסי ההרים הגבוהים.

טווח זמן והכנות

המשימה מצריכה שימוש באטלס.
המשימה מתאימה לשיעור.

מפתח התשובות

מספר פריט: 01

מספר שאלה: א.1

דרגת קושי: בינוני

תשובות נכונות:

סימון נכון במפה - על פי מפת עולם פיזית באטלס.

מפתח ציונים:

סימן במפה לפחות 3 רכסים מן הרשימה (בצבע, בקו או במספר) - 2

אחר, לא סימן - 0

01/01

מספר פריט: 02

מספר שאלה: 1.ב.

דרגת קושי: בינוני

תשובות נכונות:

- הרי הרוקיס (הסלעים) - נמשכים מצפון לדרום במערב אמריקה הצפונית.
- הרי החוף - נמשכים מצפון לדרום במערב אמריקה הצפונית ואמריקה המרכזית.
- הרי האנדים - נמשכים מצפון לדרום במערב אמריקה הדרומית.
- הרי האלפים - נמשכים ממזרח למערב ביבשת אירופה.
- הרי האטלס - נמשכים ממזרח למערב בצפון-מערב אפריקה.
- הרי אתיופיה וקניה - נמשכים מצפון לדרום כמזרח אפריקה.
- הרי הקוקוז (ארדט) - נמשכים ממערב -למזרח בצפון תורכיה.
- הרי אלבורז (זגרוס) - נמשכים ממערב-למזרח בצפון איראן.
- הרי הימאליה/טיין שן/קונלון - נמשכים ממערב למזרח במרכז אסיה (בטיבט).
- אלטי/קרקורם/אלינג-קנגרי/נינצנטנגלה והמשכם דרומה - הודו-סין, פיליפינים וגינאה החדשה.

תשובות שגויות:

שמות של הרים בודדים - שיאי הרים, כמו: דמוונדר - פרס, וולה - קולומביה. הר קומוניזם - ברית המועצות.
שמות של רכסים שאינם גבוהים, למשל:
הרי יבלוניי במונגוליה
הרי יפן ביפן
הרי הינדרו - כוש באפגניסטן.
או שאינם ממוקמים נכון, כגון הרי אמנוס בסוריה.

מפתח ציונים:

רשם לפחות 5 רכסים וציין את מקומם הנכון - 2
רשם 2-4 רכסים וציין את מקומם הנכון או רשם לפחות 4 רכסים מן הרשימה בלי ציון מקום - 1
אחר, לא ענה - 0

01/01

מספר פריט: 03

מספר שאלה: 1.1 ג.

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

רכסי ההרים הגבוהים נמצאים ב:

- יבשת אמריקה: במערב מצפון עד דרום.
- יבשת אסיה: רכסים מכיוונים שונים שמתחברים יחד באזור טיבט בהרי ההימליה.
- באירופה: רכסי האלפים שנמשכים ממערב למזרח לרוחב היבשת.
- בכל יבשת יש רכס אחד ארוך מאוד וגבוה.

תשובות שגויות:

כן, יש פיזור.
מפוזרים בעולם כולו.

מפתח ציונים:

התייחס בתשובה לכיוון, למקום ולצורה של 2 רכסים לפחות - 2
התייחס בתשובה לכיוון, למקום ולצורה של רכס אחד בלבד, או רשם תשובה כללית נכונה - 1
אחר, לא ענה - 0

מספר הפריט: 04

מספר שאלה: 1.1 ד.

דרגת קושי: בינוני

תשובות נכונות:

סימן הרי געש במפת העולם.

מפתח ציונים:

סימן הרי געש לפחות ב-3 אזורים בעולם - 2
סימן הרי געש באזור אחד או שניים - 1
אחר, לא ענה - 0

01/01

מספר פריט: 05

מספר שאלה: 1. ה.

דרגת קושי: בינוני

תשובות נכונות:

* מידת ההתאמה בין מקום רכסי ההרים הגבוהים לבין ריכוז הרי הגעש- הקשר הנראה הוא: חלק מהרי הגעש ממוקמים באזורי ההרים הגבוהים שסומנו כסעיפים הקודמים.

- חלק מן ההרים הגבוהים הם הרי געש.
- יש כמעט חפיפה בין הרים גבוהים והרי געש.
- כל הרי הגעש נמצאים באזורים של הרי קמטים צעירים.
- תפוסת הרי הגעש היא באזורי ההרים שמצאתי.
- רוב הרי הגעש הם אזורי ההרים הגבוהים.

תשובות שגויות:

כן, יש קשר. אני גיליתי קשר.

מפתח ציונים:

ענה תשובה נכונה - 2

אחר, לא ענה - 0

מספר פריט: 06

מספר שאלה: 1.1

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

* הקשר הנראה לעין בין אזורים הרריים גבוהים לבין צפיפות אוכלוסין הוא שבכרוב האזורים ההרריים הגבוהים - צפיפות האוכלוסין נמוכה.

- באזורים הרריים הצפיפות היא עד 10 תושבים לקמ"ר.
- במקומות הגבוהים גרים מעט אנשים כי קשה להתיישב שם.
- בכרוב האזורים הגבוהים יש פחות צפיפות אוכלוסין, אך יש גם אזורים גבוהים שיש בהם תושבים רבים.

תשובות שגויות:

כאשר יש הרכה הררים, צפיפות האוכלוסין גדולה מאוד מפני שהם לוקחים הרבה מקום.

מפתח ציונים:

- רשם תשובה נכונה - 2
- רשם תשובה חלקית - 1
- אחר, לא ענה - 0

מספר פריט: 07

מספר שאלה: 2

דרגת קושי: בינוני

תשובות נכונות:

גורמי משיכה אפשריים באזורים גבוהים:

- מחצבים, כמו: נחושת, זהב, כסף ועוד.
- גידולים חקלאיים מיוחדים לאזורים הררים, כמו: קפה, פרות נשירים.
- אזורי מרעה.
- אזורי יער - תעשיית עץ.
- אזורי נוף יפה ואוויר צח, מים רבים, תיירות.
- באזורים של הרי געש - קרקעות כולת טובות לחקלאות.
- התאמה של התנאים המיוחדים לצרכים של אוכלוסיות מסוימות.

תשובות שגויות:

פירוט של גורמים כלכליים בכל יבשת בלי התייחסות לאזורים ההרריים הגבוהים, כמו: יערות משווניים, רגים - סרדינים וטונה, גידולי אורז, גידולי שדה.

מפתח ציונים:

- רשם לפחות 3 גורמי משיכה אפשריים - 2
- רשם גורם אחד או 2 - 1
- אחר, לא ענה - 0

01/01

מספר פריט: 08

מספר שאלה: 3

דרגת קושי: בינוני

תשובות נכונות:

בחר אזור הררי גבוה שיש בו התיישבות והסביר מהם גורמי המשיכה האפשריים באזור זה, כמו:

- הרי האלפים - כי יש שם מחצבים כגון עופרת ואבץ.
- אפשר לפתח תעשייה / אפשר לגדל צאן / יש יערות, אגמים יפים ונופים יפים מושכי תיירות.
- הרי האנדים - יש בהם מחצבים רבים, שפע מים, אוויר צח ונופים יפים.
- הרי הסלעים - יש שם מחצבים / צמחייה רבה.
- הרי האטלס - יש מחצבים / גידול צאן / יערות וצמחייה.

תשובות שגויות:

- סין, כי יש שם הרבה כותנה.
- אירופה - כי היא מפותחת ויש בה טכנולוגיה.
- אלפים, כי יש שם חוף ואקלים ים-תיכוני.

מפתח ציונים:

- רשם שם אזור הררי מתאים וגורמי משיכה מתאימים לאזור - 2
- רשם שם אזור הררי מתאים בלי סיבות או בצירוף סיבה אחת - 1
- אחר, לא ענה - 0

